

De Taalsector

(www.taalsector.be)

<https://www.taalsector.be/cms/talen-leren/4130-hoe-kun-je-als-leraar-frans-de-leerlingen-vandaag-nog-motiveren>

Hoe kun je als leraar Frans de leerlingen vandaag nog motiveren?

27 november 2018

Gent, 27 november 2018, Estelle Platiau - "Ik heb echt al alles geprobeerd, maar ik slaag er niet in mijn leerlingen te motiveren voor Frans."

Tja, hoe kun je als leraar Frans de leerlingen vandaag nog motiveren? Voor het antwoord op deze lastige vraag trok ik twee weken geleden naar het Congres Vreemdetalendidactiek aan de Universiteit Hasselt.

In het programma was mijn oog op een bijzonder onderdeel over "motiverend lesgeven" gevallen. Geen motivational speech, maar een presentatie van nieuwe feiten over motivatie, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek.

Tegelijk wilde ik ook met docenten Frans praten. Ik stelde een heel concrete vraag: "Kunt u één voorbeeldje geven van iets wat één van uw leerlingen buiten de klas in het Frans doet?"

Eén groot motivatieprobleem

Te grote klassen, te weinig mogelijkheden om door te groeien in je leraarschap, te weinig autonomie ... voor de status van het beroep van leraar is dat allemaal niet goed. Het onderwijs heeft steeds meer moeite om goede krachten aan te trekken. Dat is niet mijn mening, maar wat blijkt uit recent grootschalig en gedegen onderzoek van de OESO.

En dan zijn er nog de leerlingen. Veel jongeren zijn schoolmoe of te weinig gemotiveerd. Blijkt ook uit onderzoek.

Daar sta je dan, als leraar Frans voor je veel te grote klas ongemotiveerde leerlingen. “Ik heb echt alles geprobeerd. Hoe kan ik ze nog motiveren?” Het is één grote zucht, zowel bij de leerlingen als bij de leraren.

Waar komt motivatie eigenlijk vandaan?

Op naar het congres over vreemdetalendidactiek en die ene presentatie die niet over didactiek of vreemde talen ging, maar over motivatie. Waar komt motivatie eigenlijk vandaan? Wat is het? Hoe werkt het? En is de vraag ‘Hoe kan ik leerlingen motiveren?’ wel de juiste vraag?

Ilse Hornikx en Liesbeth Dierckx zijn allebei onderzoekers aan de hogeschool PXL. Ze onderzoeken de motivatie van leerlingen in het secundair onderwijs.

Dit vond ik echt interessant: leerlingen proberen te motiveren (externe motivatie) is moeilijk, want de motivatie moet eigenlijk vanuit de leerlingen zelf komen (interne motivatie). Motivatie die werkt, start bij een passie die je voelt, of bij een persoonlijk belang dat je ziet.

Ook interessant: autonomie is een belangrijke sleutel. Leerlingen die een project van a tot z zelf aanpakken, zijn meer gemotiveerd.

Autonome motivatie maakt het verschil

Een omgeving creëren met ruimte voor autonome motivatie – een motiverende omgeving - is niet gemakkelijk, zeggen Ilse Hornikx en Liesbeth Dierckx. Het is echter de moeite waard, omdat het winst is voor iedereen: voor de leerlingen, die meer voldoening voelen en beter presteren, en voor de leraren, die meer zin krijgen in lesgeven en minder burn-out riskeren.

En er zijn nog meer heilzame effecten: beter gemotiveerde leerlingen zetten beter door, sturen zichzelf beter aan, werken beter samen.

En nog: leraren krijgen meer zelfvertrouwen van beter gemotiveerde leerlingen.

Plus: beter gemotiveerde leerlingen leiden als vanzelf tot een betere relatie tussen leraar en leerlingen.

En ten slotte: beter gemotiveerde leerkrachten zorgen voor meer leerwinst bij de leerlingen. Winst aan alle kanten dus.

Waar is de passie? Het plezier? De persoonlijke interesse?

Waren er honderd leerlingen op het congres, dan vroegen we ze alle honderd naar hun passies. Niet naar hun passie voor Frans, maar gewoon naar hun passies.

Maar er waren alleen leraren Frans op het didactisch congres. Logisch ook. Om een idee te krijgen in welke mate leraren Frans voeling hebben met de passies van hun leerlingen, stelden we één concrete vraag: “Kunt u één voorbeeldje geven van iets wat één van uw leerlingen buiten de klas in het Frans doet? Iets wat die leerling persoonlijk relevant vindt, waardevol vindt, plezier aan beleeft, misschien zelfs passie voor voelt?”

Dit is wat we te horen kregen.

“Ik heb een leerling die een studentenjob doet waarvoor hij Frans moet kennen (3x). Ik heb een leerling die naar Franse rap luistert (3x). Ik heb een leerling die af en toe naar een Franse film op Netflix kijkt. Een leerling die op skikamp gaat in Frankrijk. Een leerling vertelde me dat hij in een Franse stad de bus had genomen. Dat hij iets besteld had bij McDonalds, dat hij dankzij zijn Frans kon verstaan hoe zijn Franse klasgenoten hem uitscholden, dat hij kon communiceren met een vakantiegenoot, ...”

Veertig leraren kwamen samen niet verder dan twintig leerlingen die ergens eens iets deden wat ze zelf waardevol vonden met het Frans dat ze op school leren. Een meerderheid van de leraren Frans kon over alle klassen Frans heen geen enkel voorbeeld geven. Niets.

Stop met motiveren

Hoe kan ik mijn leerlingen motiveren? Niet de juiste vraag, zo lijkt het. Alleen passie en persoonlijk belang motiveren leerlingen intrinsiek. Daar zouden leraren op in moeten spelen.

En u? Wat denkt u? Hebt u een mening? Hebt u interessant onderzoek gelezen? Hebt u tips of suggesties uit uw praktijk?

Plaats uw reactie hieronder of stuur een e-mail naar estelle.platiau@detaalsector.be.

Estelle Platiau behaalde een masterdiploma meertalige communicatie aan de Universiteit catholique de Louvain-la-Neuve. Momenteel is ze communicatiemedewerker bij De Taalsector.

Foto: Bruce Mars